

WERKINGEN VAN DE WITTE BROEDERSCHAP

12 augustus 1966

Goedenavond, vrienden.

Bij het begin van deze bijeenkomst moet ik u er allereerst aan herinneren, dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Denk zelf na, vorm u zelf een oordeel. Gezien een gedane belofte heb ik nog de verplichting u iets te vertellen over:

WERKINGEN VAN DE WITTE BROEDERSCHAP IN DEZE TIJD

Tot mijn spijt kan ik u geen zodanig uitvoerig rapport uitbrengen als wij gehoopt hadden. Er zijn besluiten die sub rosa dienen te blijven, althans voorlopig.

Wie de wereld van heden beziet, zal beseffen dat de spanningen in deze wereld nog zeer groot zijn. De Broederschap zal alle krachten waarover zij kan beschikken dan ook allereerst moeten gebruiken om die krachten op een zodanige wijze te verdelen, dat daaruit geen directe wereldoorlog zal ontstaan. Dit gevaar heeft, zoals u weet, in 1965 bestaan en zal ook in 1967 weer op de voorgrond komen. Reeds nu zal men van meer bevoegde zijde op aarde kunnen vernemen dat deze dreiging inderdaad bestaat en (tenzij in korte tijd bepaalde veranderingen plaats vinden) haast niet te vermijden zal zijn. De stoffelijke inzet van de Broederschap zal dan ook in de allereerste plaats veel weg hebben van een verdeel-en-heers-politiek. Aan één kant is dit te betreuren. Het zou veel aangenamer zijn wanneer de inzet van de Broederschap en de grote krachten waarover zij in de komende tijd zal kunnen beschikken, geheel gebruikt zou kunnen worden tot vergroting van de geestelijke bewustwording van de mens. Overigens kan ik u verzekeren, dat ook daarvoor in de komende tijd zeer veel zal worden gedaan.

Toch moeten wij allereerst de materiële aspecten bezien. Er is ondermeer besloten om toch maar in te grijpen ten aanzien van de situatie Vietnam. Dit zal waarschijnlijk niet plaatsvinden door een ingrijpen daar ter plaatse, maar door een ingrijpen elders. De 'sanering' van het bestuur in China, waarover wij reeds het vorige jaar spraken, heeft niet voldoende bevredigende resultaten opgeleverd. Dit maakt het haast onvermijdelijk opnieuw in dit land ernstige ingrepen te doen. Gelijktijdig zal een politiek ingrijpen in de USA onvermijdelijk zijn en zullen ook op andere punten grote spanningen tot ontlading moeten worden gebracht. De gevaren, die allerwege bestaan, zijn u allen wel bekend. Men heeft nu besloten om bijvoorbeeld de opstandige acties in bijvoorbeeld Z-Afrika te beperken, zodat het streven van de Witte Broederschap er hier op gericht zal zijn al te grote bloedbaden te voorkomen. Gelijktijdig heeft men besloten enkele tegenstellingen en problemen in de hier volgende landen te vergroten: Argentinië, Brazilië, het noorden van Afrika met zwaartepunten onder andere in Tanger, Algiers, Egypte, Italië, Frankrijk, USA en Canada. De nadruk valt hier dus kennelijk op gebieden en landen, die om de één of andere reden politiek zeer belangrijk zijn in de komende periode. Gelijktijdig zal worden getracht (wat zeer moeilijk zal zijn) een op hol slaan van de wereldeconomie als geheel te voorkomen.

Dit zou namelijk kunnen voeren tot een overal heersende chaos. Een economische chaos zal, gezien de aard van het bewind in de vele landen, tot een ongebreideld uitbreken van gewapende conflicten kunnen voeren. Daarom heeft men zich voor de komende tijd voorgenomen de maatregelen, die tot waarde behoud van de grote valuta worden genomen, voorlopig te steunen. Men hoopt hier door inspiratief inwerken, plus het werken in de stof van enkele 'gezanten', de nodige resultaten te kunnen behalen. Er zijn nogal uitvoerige plannen ontworpen, waarmee men een zekere nivellering op economisch terrein tot stand hoopt te brengen. Het zal er vooral om gaan een betere verdeling van mogelijkheden tot stand te brengen en daarmee de gevaren van de nu bestaande, deels dreigende onevenwichtigheid op sociaal en economisch terrein te voorkomen.

Toch beseft men in de Broederschap wel degelijk, dat de resultaten van een dergelijk ingrijpen alleen blijvend kunnen zijn, wanneer gelijktijdig een geestelijke omwenteling op aarde tot stand kan worden gebracht. Dit laatste is slechts mogelijk door de nadruk te leggen op belangrijke facetten in het geestelijke leven van de mens en zo ook in te grijpen in geloofs- en kerkelijke ontwikkelingen. Zo zal als gevolg van dit streven bijvoorbeeld Rome enkele van de meest orthodoxe geestelijken op hoge plaatsen moeten gaan verliezen. Ook op andere plaatsen als bijvoorbeeld in de islam, zal men op soortgelijke wijze trachten in te grijpen, terwijl bepaalde sekten eveneens leidende figuren zullen moeten missen, daar hun invloed tegengericht is aan de belangen van de mensheid en haar geestelijke ontplooiing. Daarnaast zal in toenemende mate sprake zijn van een infiltreren van godsdienstige groepen door mensen, die bewust en geestelijk gevorderd zijn. Dit heeft ten doel de dreiging van een in wezen anarchistisch denken en streven bij velen te beperken. Dit geldt zowel voor de uiterst linkse als de uiterst rechtse groepen. In een land als Nederland zullen dergelijke neigingen misschien niet zo heel erg gevaarlijk zijn, maar in enkele andere landen is vooral deze wijze van denken en reageren voor de gemeenschap levensgevaarlijk aan het worden.

Er zullen dus aantallen interne conflicten geschapen moeten worden, waardoor men zich gaat realiseren dat dergelijke anarchistische tendensen, de neiging tot alles overheersend egoïsme en de verwerping van het gezag toch voor gemeenschap en eigen welzijn onaanvaardbaar zijn. Een ingrijpen in bepaalde gezagsverhoudingen zal hiertoe noodzakelijk zijn, maar bovenal (en dit lijkt mij belangrijker) zal men voor het eerst ter wereld, zover mij bekend, gebruik gaan maken van een gerichte actie via alle bekende publiciteitsmedia. Leden van de Broederschap, die in stoffelijke vorm op aarde vertoeven, zullen juist hierin een zeer groot aandeel hebben.

Toch moogt u de Broederschap niet zien als een soort internationale organisatie of zelfs een internationaal complot. Daarmede heeft zij werkelijk niets gemeen. Er is geen poging de mensen te onderwerpen of te leiden buiten hun weten en wil. De taken, die men voor de komende tijd heeft gesteld, komen er eerder op neer de mens, zonder een wegnemen van eigen reactie en handelingsvrijheid, te confronteren met de mogelijkheden en gevaren van eigen bestaan. Het is treurig dat zoveel mensen blind zijn geworden voor de werkelijke feiten. De mens, die in deze dagen de werkelijke feiten luid durft te benoemen, wordt al snel een defaitist genoemd. Wanneer je kritiek uitoefent op mistoestanden, zo heet het al snel, dat je met achterbakse bedoelingen de gevestigde orde en haar instanties aanvalt. Ik vrees dat leden van de Broederschap dit odium op zich zullen moeten laden in verschillende staten en binnen verschillende systemen van denken, waar immers op het ogenblik een confrontatie met de werkelijkheid onvermijdelijk is geworden, zo men nog redelijke en aanvaardbare reacties op de rest der mensheid wil verwachten.

Wanneer de stoffelijke zekerheid af gaat nemen (en dit is niet te vermijden), zal het gevaar voor onevenwichtigheden en gewelddadige reacties aanmerkelijk groter zijn wanneer er geen sprake is van een innerlijk tegenwicht. Een geestelijk evenwicht kan in een maatschappij die, waar het kerken en grote organisaties betreft, langzaam maar zeker losgeslagen raakt, alleen worden gevonden door naast de kerken en organisaties mogelijkheden te scheppen tot mystieke erkenningen en belevingen. Het zal u duidelijk zijn dat dit in de vorm van verenigingen en zelfs loges zal moeten geschieden, zodat vele nieuwe groepen zullen kunnen ontstaan. De Witte Broederschap hoopt hierdoor een opvangen van de nu nog onbewuste reacties van de mensen mogelijk te maken en gelijktijdig een systeem van inwijding te kunnen hervatten, dat enkele jaren geleden tijdelijk werd gestaakt. Er is namelijk een tijd geweest dat men zeer veel heeft gedaan om tot persoonlijke inwijdingen van mensen te kunnen komen. Tot het volgende jaar rond deze tijd zal dit nog wel moeilijk blijven. Daarna is er echter een mogelijkheid dat zeer veel mensen tot een bewust contact met de geest, met hogere krachten en zelfs met God zullen kunnen komen.

Bereiken de mensen dit punt eenmaal en zien zij de werkelijkheid, de waarde van deze hogere krachten en bereikingen, dan wordt aannemelijk dat men meer altruïstisch en kosmisch bewuster op de waarden van het stoffelijke leven zal gaan reageren. De verschillende tot nu toe vaste centra, die de Broederschap ook in Europa heeft (onder meer in Duitsland, Zwitserland en Frankrijk) zullen in de toekomst niet meer op vaste plaatsen gevestigd zijn. Ook hier zullen deze centrale punten, evenals elders, zoals bijvoorbeeld in het oostblok reeds het geval is, gaan trekken.

De kerngroepen zullen voortaan meer en meer van plaats tot plaats trekken, daar steeds zoekende naar geschikte persoonlijkheden waarmede banden gelegd kunnen worden, die grotendeels telepathisch in stand zullen worden gehouden om, zodra de omstandigheden gunstig zijn en de contactpersonen daarvoor rijp zijn, verdergaande inwijdingen tot stand te brengen. Men hoopt hierdoor het aantal in de stof werkzame ingewijden en adepten op aarde op te kunnen voeren tot enkele miljoenen, een aantal dat, gezien de wereldbevolking, voor een actieve beïnvloeding langs andere dan zuiver geestelijke wegen, werkelijk wel nodig zal zijn. Een dergelijk aantal is zelfs nog als gering te beschouwen indien men nagaat hoeveel kracht en werk er noodzakelijk zal zijn om de nu heersende tijd van afbraak en onredelijkheid om te buigen tot een invloed van opbouwende aard.

De grootste moeilijkheden van de Witte Broederschap als groep zijn echter niet in de eerste plaats gelegen in de moeilijkheden van de taak, die zij zich voor het komende jaar heeft gesteld. Enerzijds is een planning op lange termijn nu niet goed mogelijk: je hebt nu eenmaal met mensen te maken en moogt die mensen hun vrijheid tot persoonlijk reageren en handelen niet ontnemen. Aan de andere kant treden zo sterke inwerkingen op in de komende tijd, dat het noodzakelijk wordt de mogelijke ontwikkelingen op langere termijn reeds te voorzien, omdat men overal waar hulp, steun en leiding noodzakelijk zal zijn, ook daadwerkelijk zal kunnen helpen en waar gewenst en noodzakelijk zelfs leiding zal kunnen geven. Juist dit brengt voor de komende tijd veel moeilijkheden met zich mee, omdat op vele verschillende punten van werk, bewustzijn en bereiking, de mensheid aan een scheiding van wegen is gekomen. Men kan zeggen, dat de zaken nu nog enigszins in evenwicht liggen, maar dat binnen niet al te lange tijd de schaal door zal slaan naar de ene of andere zijde. Daarbij zijn de kansen vaak zo zeer gelijk, dat men in wezen twee of meer afzonderlijke plannen dient te ontwerpen en krachten dient te verzamelen op verschillende niveaus, om waarlijk op alles voorbereid te zijn. Ook dit zal helaas een deel van de beschikbare krachten vergen.

Een pogen (zoals in het afgelopen jaar) om in te grijpen door bepaalde ontdekkingen mogelijk te maken, voerde in het verleden tot aardige resultaten. Op medisch en technisch terrein heeft men enkele ontwikkelingen kunnen bevorderen, die, zo zij in de stof nog niet voltooid geheel openbaar zijn, toch voor de Broederschap aangenaam en nuttig zijn. Jammer sgenoeg moet men gelijktijdig ervoor waken, dat de toepassingen van deze ontdekkingen niet vooral in de richting van geweld en onderdrukking van medemensen zal worden omgebogen. De mensheid is daar nog al eens snel bij en juist dit zal men moeten verhinderen, indien de zorgenrijke mogelijkheden van de gegeven ontdekkingen tot volle uiting zullen komen. Dit betekent dat men in het komende jaar verplicht zal zijn ook op wetenschappelijk terrein enkele mutaties tot stand te brengen door sommige onderzoekers uit te schakelen. In feite kan men de gestelde doelen voor het heil van de mensheid alleen bereiken, wanneer men erin slaagt nu beslissende figuren met grote namen op de één of andere wijze buitenspel te zetten.

Er zijn dus vele minder aangename aspecten, zoals u bemerkt. Daar staan gelukkig veel meer positieve mogelijkheden en werkingen tegenover. Na een wel zeer uitgebreid beraad, waarbij zelfs van een uitgebreid commissiestelsel gebruikt werd gemaakt (dit komt bij ons zelden voor) kwam men tot een reeks besluiten, waarvan een einde van de conflicten in Vietnam en de daarmee verbonden gevaren voor de gehele wereld vanaf het einde volgend jaar (1967) mogelijk zal worden. Men neemt aan dat einde 1968 tot begin 1969 dit conflict geheel opgelost kan zijn, inclusief de politieke verwickelingen dus. Dan hoopt men, reeds aan het einde van 1967, een technisch-wetenschappelijke samenwerking van grotere omvang tussen oost- en westblok tot stand te brengen op meer publieke wijze. In het begin zal dit, als reeds nu enigszins kenbaar is, wel betrekking hebben op ruimte en eventueel maanonderzoek. Dit zal echter snel kunnen worden uitgebreid tot een uitwisselen van technische gegevens omtrent nieuwe technieken en werkwijzen in de industrie en geneeskunde. Men meent dat op deze wijze een zo hechte samenwerking tussen althans een deel van het oostblok en het westblok tot stand zal komen, zodat van werkelijke oorlogsdreiging geen sprake meer zal zijn. Degenen, die dit alles hebben onderzocht zijn van mening, dat juist de uitwisseling van technieken en producten als niets anders in staat zal zijn de bestaande achterdocht en neiging tot isolement te doorbreken, ook op het niveau van de gewone man. Tot op heden was dit, gezien de daarmede verbonden politieke en machtsbelangen, nog niet bereikbaar.

Ook de algehele inzet van vele belangrijke krachten en personen voor een verdergaande geestelijke ontwikkeling, gepaard gaande met de belofte van vele inwijdingen in niet al te verre toekomst, acht ik vreugdig en voor mens en geest van groot belang. U moet nu niet denken dat er vandaag of morgen iemand bij u aan de deur komt die aankondigt: "Ik ben van de Witte Broederschap, kan ik u misschien even inwijden?" Zo eenvoudig is het natuurlijk niet, daar de Witte Broederschap ten aanzien hiervan zeer selectief tewerk gaat. U moogt altijd proberen mee te werken met de Broederschap, maar van een inwijding zal alleen sprake zijn, wanneer u over bepaalde eigenschappen in voldoende mate beschikt en een voldoende geestelijke rijpheid hebt bereikt. Alleen dan komt u in aanmerking voor een (in het begin vaak niet eens merkbare) opleiding en op den duur ook een meer bewust contact en inwijding. Dat men de aantallen van geheel bewust in de stof werkende mensen zo zeer gaat vergroten (het is haast een verviervoudiging) is hoopgevend, daar het betekent dat men in de mensheid nog vele mogelijkheden ziet.

Het jaar dat u tegemoet gaat, is natuurlijk onrustig. U zult ontdekken dat de komende maanden voor de meeste mensen nogal veel onverwachte tegenslagen komen, ofschoon er ook wel van enkele onverwachte meevallertjes sprake kan zijn. Laat u daardoor echter niet terneerslaan. Al heeft u nog zoveel tegenslagen, deze dingen op zichzelf zijn veel minder belangrijk dan u wel denkt. Belangrijk is uw eigen reactie erop. Daar deze bepaalt hoe uw eigen situatie na ongeveer 4 tot 5 maanden zal zijn. De mens heeft op het ogenblik, door zijn geestelijke instelling, een veel grotere mogelijkheid dan normaal, om zijn lot te bepalen. Deze mogelijkheid wordt veel groter dan in vele jaren het geval is geweest. Het optreden van vele kosmische krachten, waaronder enkele die in hun uitwerking nogal plotseling en onverwacht zijn, werkt ertoe mee de mens als het ware zijn gedachtewereld tot werkelijkheid te laten maken, zonder dat de stoffelijke werkelijkheid van de innerlijk besepte werkelijkheid teveel zal verschillen.

Geestelijke krachten, geestelijke inwijdingen, zijn het teken van een minstens als 'hoopvol' te omschrijven ontwikkeling. Ik beseft zeer wel, dat bij dit alles vele punten zijn die u de neiging tot het stellen van vragen doen opkomen, maar het is niet de bedoeling u hier en nu een prognose te geven. Wat ik u heb gezegd, betreft maatregelen, die genomen zullen worden. Wanneer u dus ontdekt dat bepaalde natuurverschijnselen wel bijzonder tijdig optreden, moet u ook denken aan de gedachtenkracht van de mensen en niet alleen de Broederschap hiervoor aansprakelijk stellen. Wel moogt u er rekening mee houden, dat dit ingrijpen niet onmogelijk is. Een enkel voorbeeld van dergelijke inwerkingen kan ik u wel geven. Over ongeveer twee maanden zal een grote en dreigende demonstratie in verband met rassendiscriminatie, die in groot geweld dreigt te ontaarden, door een plotseling optredende storm uiteen worden gejaagd. De tijd waarin dit verwacht kan worden, ligt, naar ik meen, ongeveer 55 tot 60 dagen van heden.

Dit was alleen een voorbeeld. U zult in de komende tijd meerdere van die eigenaardige gebeurtenissen ontdekken. Maak u echter daarover niet te zeer druk en houd u niet voortdurend bezig met alles, wat de Broederschap nu wel en niet doet. Probeer vooral uw eigen houding tegenover het leven positief te maken. Geestelijke positiviteit is voor u wel van voortdurend grotere betekenis. Zoek in uzelf naar iets wat een positieve betekenis heeft, maak dit waar, toets het aan uw dagelijks leven. Op deze wijze draagt u meer bij tot een slagen van de taak, die de Broederschap op zich heeft genomen dan door alle zoeken naar gebeurtenissen en personen, die misschien de Broederschap op aarde kenbaar zouden maken.

Nog een punt. Wij hebben u reeds eerder gezegd, dat magie in deze dagen van meer en meer belang gaat worden. Zij zal uiterlijk zich tonen in een toenemend vermengd toepassen van de concrete wetenschappen en psychologie. Er zijn reeds nu vele dergelijke ontwikkelingen bekend, ofschoon niet alle bekend geworden experimenten een even gunstige uitslag tonen, daar zij nog al eens uit de hand plegen te lopen. Houdt er rekening mee dat de toepassing van wat ik het magische principe wil noemen, in de komende tijd steeds sterker zal worden en dat zelfs veel, wat aan magie verwant is, onmiddellijk gepropageerd zal worden. Voor u, die allen christenen zijt, zij het qua belijdenis dan wel qua milieu en opvoeding, is het goed zich te realiseren, dat ook het christendom magische waarden in zich bergt. Het geeft u de wetten van harmonie, naastenliefde. Leert u dat verbondenheid met het geheel, suprême is boven alle andere waarden. U zult wel ontdekken dat deze wetten altijd gelden, zelfs wanneer dit niet alleen de mensen betreft. Daar waar uw wezen geheel op kan gaan in het andere, zult u de opbouwgenezing, werking van dit andere

kunnen bevorderen en zult u desnoods dingen tot stand kunnen brengen die, gezien de omstandigheden, wonderen genoemd kunnen worden. Dat ook de mogelijkheid hiertoe steeds sterker kenbaar zal worden, kunt u, naar ik hoop, binnen niet al te lange tijd zelf constateren.

Hiermede ben ik dan, zover mij dit mogelijk was, aan de u gedane beloften tegemoet gekomen. Misschien zullen wij over enkele maanden uitvoeriger in kunnen gaan op alles, wat er gaat gebeuren. Daar dit alles slechts betrekkelijk weinig tijd in beslag genomen heeft, kunt u nog zelfs een tweede punt aansnijden.

Vraag: U stelde, dat het probleem Vietnam einde volgend jaar afgelopen zou zijn, maar sprak daarna van 68 of 69. Wat is nu juist?

Antwoord: Zover het een beëindigen van het grote oorlogsgeweld betreft: einde 1967 begin 1968. Zover het de verdere problemen en moeilijkheden betreft: in 1968 of in het begin van 1969.

Welk onderwerpje wilt u nu voorstellen?

Voorstel: Iets over natuurverering en de heksenprocessen en zo. Ook over al die goden, die naar men zegt, vereerde duivelsvereringen zijn.

U bedoelt dus de natuurverering en alles wat daarmee verbonden kan zijn.

NATUURVERERING

Men zal allereerst moeten beseffen dat het geloven in één enkele God, die alle dingen voortbrengt en alles in standhoudt en beheerst, niet uitsluit, dat wij in elk levend wezen, of zelfs in al het geschapene, een afzonderlijke uiting van die Godheid zien. Natuurverering zowel als het veelgodendom zullen, wanneer zij op de keper beschouwd worden, weinig meer doen dan, naast het erkennen van een voornaamste kracht, de verschijningsvorm en mogelijkheid van deze macht omschrijven als goden, die verschillende krachten en werkingen omschreven en weergaven. Er is altijd een oer-god, er is altijd weer een oerkracht, waaruit alles geboren wordt, waaruit alles leeft. Dit kunt u, zelfs bij de beschouwing van de oudste pantheons terugvinden.

Wanneer wij de natuur vereren, zo nemen wij aan dat de werkingen en harmonieën van die natuur zich in bepaalde gestalten of gedaanten kunnen openbaren, al hoeven wij niet noodzakelijkerwijze aan te nemen, dat er in een beekje een najade schuilt of dat in een bepaalde boom een in vorm te omschrijven geest leeft. Bedenk dat dit een feitelijk geloof is, dat op een groot deel van de aarde nog steeds, zij het openlijk of stilzwijgend, wordt beleden. Een geloof in dergelijke afzonderlijke goden of geesten maakt het denkbaar, dat men met deze wezens ook in contact kan treden. Denk maar aan Java, waar in bepaalde dorpen volgens de overtuiging van de inwoners in de waringin ook nu nog een machtige geest schuilt die offers eist, maar aan wie men ook wel degelijk om bescherming en hulp kan vragen. Zelfs indien men dit alles alleen als een rest van het verleden wil beschouwen, zal men toe moeten geven, dat deze praktijken in feite niet zo erg veel verschillen van de gebruiken als heiligenverering en bepaalde vormen van gebedsgenezing die ook in het westen steeds meer opgang schijnen te maken.

De natuurverering heeft echter, zeker vanuit een kerkelijk standpunt, een groot bezwaar: de goden en geesten in de natuur zijn voor een ieder te bereiken die in hen gelooft. Priesters zijn alleen maar nodig, wanneer men bepaalde dingen wil bereiken, waartoe kracht en kennis bij een leek zouden ontbreken. Leerstelligheden en leerstellig gezag vinden hier geen plaats. Het is een gevoel van verbondenheid, geen onderwerping aan bepaalde kerkelijke voorschriften, waardoor het contact met de natuurgeest tot stand komt en men ook de gaven die zij geven kunnen, zal mogen ontvangen. De heksen, verkeerdelijk dienaressen van de duivel genoemd, maar in wezen vrouwen, die bepaalde vormen van Saksisch, Keltisch en Germaans geloof volgden, brachten de eenvoudige mensen ertoe eigen geneeswijzen te ontwikkelen en hulpmiddelen te gebruiken, die niets gemeen hadden met relieken en bedevaarten, maar het resultaat waren van gebed, samenkomsten en erkenning van de krachten der natuur. Kruidenkunde was een belangrijk deel van de 'geheime macht' van de heksen. Zoals men bij primitieve volkeren gebruik maakte van roes en trance veroorzakende middelen, om zo contact te krijgen met bijvoorbeeld de geesten van voorouders, gebruikten ook de heksen en tovenaars trance en roesverwekkende middelen,

om de werkingen, krachten en harmonieën in de natuur beter te kunnen begrijpen. De basis van het heksengeloof is, met uitzondering misschien van enkele op bedrog uit zijnde personen, in feite voortgekomen uit groepen die een bepaalde cultus der natuurkrachten kenden. Vaak waren de leden van dergelijke groepen desondanks goede en plichtsgetrouwe christenen.

Om meteen met een ander nu bestaand bijgeloof af te rekenen: heksen waren niet altijd arm, oud en lelijk, maar even vaak rijk, geëerde burgers, knappe vrouwen. Zij waren in feite mensen, die nog een sterke verbondenheid met de natuur gevoelden en volgens de riten van hun voorouders op bepaalde tijden een contact met die natuur tot stand brachten. Het gevolg hiervan was dat zij een geheel eigen kennis van de natuur bezaten en dan ook over machten en middelen beschikten die voor de gewone mensen allang vergeten waren. En dit is belangrijk, vaak groter was dan de macht van de vele lagere geestelijken, monniken en priesters, die zich veel meer gezag plachten aan te matigen dan zij op grond van hun kennis en vermogens ooit verdienden.

Het is duidelijk dat de kerk in het begin vooral in de vorm van de lagere geestelijkheid, dit beschouwde als een aantasting van haar gezag en de praktijken van heksen en tovenaars zag als een directe aantasting van haar recht, als 'alleen zaligmakend' het leven van de burgers te bepalen. Vooral in het begin is duidelijk de gehele vervolging van heksen en anderen een prestigekwestie. Er is dan nog geen sprake van algemene vervolgingen, de straffen zijn meestal verbanning of, in andere gevallen, het betalen van een grote boete en het openbaar zich als zondaar aan de gemeenschap tonen in de daarvoor voorgeschreven gewaden.

Wanneer het zogenaamde heilig officie zich met de zaak gaat bemoeien en beroemde ketterjagers en heksenvervolgers hun werken schrijven (Malleus Mallificarum mag als voorbeeld gelden) ontstaat een algemeen en officieel erkend aanvaarden der duivelse bindingen, die een heks of heksenmeester kent. Laat ons duidelijk zijn: in het begin vervolgt men de heksen niet omdat zij omgang hebben met den boze, maar omdat zij door hun gaven en gedrag twijfels doen ontstaan. Zij erkennen immers duidelijk een ander gezag naast het gezag van de kerk (en daarvoor ook het door God gegeven en absolute gezag van de burgerlijke overheden) en doen op dit andere gezag een beroep. De vervolging berust dus op twee feiten: het vaak bij de zogenaamde heksen aanwezige gezonde verstand, dat het kritisch stelt tegenover de vaak absurde pretenties van de geestelijkheid. En daarnaast het feit dat zij gaven hebben en werkingen kennen, die vaak actiever zijn dan de genademiddelen van de kerk, en daarvan een zelfstandig gebruik durven maken en plechtigheden en riten durven vieren buiten de supervisie van de kerk om. Men zou kunnen zeggen dat in de eerste tijd toen er van een hysterische heksenjacht nog geen sprake was, alleen degenen vervolgd werden die door een bijzonder uitdagend gedrag dit zelf uitlokten of zich de haat en nijd van velen in hun omgeving op de hals haalden, zonder gelijktijdig er zorg voor te dragen, dat de overheid op hun hand was.

Zodra de kerk zich met de zaak bemoeit, liggen de zaken wat anders: de natuurvereerders houden als voorheen hun rituele bijeenkomsten, maar vooral de rijken onder hen lopen nu gevaar. Er is immers een percentage van de in beslag genomen goederen uitgelooft voor de aanbrenner van heksen en ketteren. Het gevolg is een reeks van aanklachten, die vaak tegen besef en wil van de burgers in, door hebzuchtige magistraten en bisschoppen worden gehouden en, zij het door de tortuur of andere middelen (waarvan de openbare verbranding in die tijd zeker niet het voornaamste was) verwijderden zij hun cliënten uit het land der levenden, zodat niemand meer de moed zal hebben de rechtmatigheid van in beslagname enzovoort aan te vechten. In Engeland bijvoorbeeld is een zekere Peterson, die door prikken heksen aanwijst en van mening is dat, eenmaal een heks aangewezen hebbende, men wel verplicht is, om door tortuur (dus foltering) een bekentenis af te dwingen. Ook elders vindt de pijnbank als middel om de heksen zichzelf en anderen te laten beschuldigen, ingang, reeds lang voor het Heilig Officie zichzelf ernstig met de vervolging van de heksen gaat bezighouden. Dit komt eerst goed in actie wanneer de bekentenissen, die aan verschillende ongelukkigen worden ontlokt, elementen bevatten (mogelijk daarin gebracht door beschuldigers, die zich zelve wensten te rechtvaardigen) welke zodanig strijden met alle leer van de kerk, dat deze instantie, die het bewaren van de zuiverheid van de leer ook toen reeds als hoofddoel had, zich door eigen vertegenwoordigers met dit alles ging bemoeien.

Het winstprincipe valt grotendeels weg, ofschoon er nog steeds aanbrenngpremies van bijvoorbeeld 20 zilverstukken voor het 'leveren' van een heks worden betaald. Het feitelijke onderzoek valt nu buiten de openbare rechtspleging en wordt volbracht door de inquisitie, die de

slachtoffers eerst na bekentenis ter voltrekking van het door haar gesproken vonnis aan de burgerlijke autoriteiten overlevert. Vele van de ondervragers menen het werkelijk goed. Zij willen slechts de mens bekeren en zijn ziel zuiveren, desnoods tegen zijn eigen wil in. Zij wensen slechts een algehele onderwerping aan de kerk, een terugkeer in de schaapskudde van degenen die zij onder de gruwelijkste folteringën doen bezwijken.

Wat mij ertoe verleidt een parallel te trekken. De mens van heden heeft in de maatschappij nog steeds de mogelijkheid zelf te denken, op eigen wijze te reageren en eigen gaven op een eigen wijze uit te baten. Zelfs wanneer men officieel de vrijheid heeft dit alles te doen, blijft men dergelijke personen toch achterdochtig en vaak zelfs venijnig bezien. Wanneer u denkt aan Zwolsman, Verolme en vele kleineren hier in Nederland, zult u beseffen dat men zelfs hier de neiging heeft degenen te achtervolgen, te bespotten en uit de gemeenschap te stoten, die op een onorthodoxe wijze iets bereiken en eigen belangen weten te dienen. Dit geldt zelfs wanneer dergelijke mensen in feite ook voor anderen veel gunstige resultaten tot stand weten te brengen. Bepaalde groepen en organisaties zijn ook bij u geneigd, om dergelijke personen te vervolgen. Helaas voor hen kunnen zij nog niet beschikken over een inquisitie en een zo absolute macht als de kerkelijke rechters van eens bezaten. Toch gaan zij van regels uit, die doen denken aan de stelregels van dergelijke rechters, die immers ook meenden dat menselijkheid en erkenning van de vrijheid van de mens van minder belang zijn dan het handhaven van een systeem, het onaantastbaar blijven van de verkondigde 'waarheden'. In het begin valt men enkelen aan, bijvoorbeeld uit afgunst of om politieke redenen, op grond van het zondigen tegen de stellingen. Maar dit kan alras ontaarden in een regelrechte heksenjacht. Ik herinner u aan het optreden van senator McCarthy in USA. En wanneer er eenmaal iemand is, die gedwongen wordt om een bekentenis af te leggen, dan zal men hem weer dwingen om ook anderen te beschuldigen en is er, voor je het weet, weer een heksenjacht in optima forma. Dat alles is begrijpelijk, maar wat zit er achter al deze dingen?

De mens die bepaalde dingen verwerpt, is er 9 van de 10 keren eenvoudigweg bang voor. Er zijn in de natuur 1001 levende krachten, er zijn kosmische ritmen en golven, die zich niets aantrekken van alle geloofswaarden, statistieken, planning of instanties. Zij zijn er eenvoudig, zij werken eenvoudig. De mensen zijn daar bang voor, daar het hun idee van beheersing aantast en hen confronteert met het onbekende. Wanneer de mensen ontdekken dat dergelijke dingen bestaan, trachten zij allereerst het bestaan ervan te ontkennen. Is dit niet mogelijk, dan vallen zij het aan en trachten een ieder die er enige mogelijkheid of waarde in vermoedt, zodanig te beïnvloeden, dat hij terugkeert tot de veilige aanvaarding van de door mensen gestelde regels en waarden. Waarderingen veranderen en angsten veranderen. In uw wereld van heden bestaan nog steeds vele mensen, die vroeger heksen of tovenaars genoemd zouden worden. Kent U misschien een aardige magnetiseur? Of iemand, die kruiden heeft en diagnoses stelt, al mag dat dan ook niet?

Welaan, nu zijn dit 'oplichters', 'misleiders' en dergelijke, maar vroeger zouden dat tovenaars geweest zijn. En zelfs nu zijn er mensen die stellen dat het beter is, dat iemand volgens alle regels van de wetenschap sterft dan dat hij bijvoorbeeld door paranormale krachten en werkingen genezen wordt. Want dit laatste is niet volgens de regels en daarom deugt het niet.

O ja, de mentaliteit van de heksenjagers bestaat ook vandaag nog, maar de achtergronden van de wereld en het leven zijn nu eenmaal groter dan de mensen kunnen omschrijven:

Er is één God. Maar de uitingen van die God zijn oneindig. De krachten van die God zijn oneindig. Alles is ergens door die God beziel, doordrenkt met de krachten van het goddelijke Wezen. Zelfs u, mensen, is het niet mogelijk een huis te bouwen, zonder dat daarin na enige tijd een sfeer, een soort geest merkbaar wordt, die de sfeer van de bouwers en bewoners weerkaatst. Een soort astrale entiteit, die zich verdicht tot zij een invloed, een kracht is geworden, die een ieder onwillekeurig ondergaat. Dat zo iets mogelijk is wil men nog wel aannemen, al zal men misschien bezwaar maken tegen de astrale gestalte, die ik daaraan toe ken. Maar dat een huis de geest van zijn bewoners weerkaatst geeft men gaarne toe, evenals het feit dat anderen die het huis betreden, daardoor beïnvloed kunnen worden. Waarom zou men dan niet aan aannemen dat God, die in de schepping leeft, dit niet zou kunnen? Zelfs in de eeuwig wisselende golven van uw zee schuilt een leven, een denken, ook al is dit misschien niet met het menselijke denken en leven te vergelijken. Noem het een deel van God, een weerkaatsing van de goddelijke kracht, een

engel of hoe u maar wilt. Ontken echter niet dat die krachten bestaan. Wanneer de mens eenmaal leert weer met die krachten te communiceren, wanneer hij leert daarmee verbonden te zijn, dan zal ook de mens van heden, evenals de tovenaars en priesters van het verleden die (ik geef het gaarne toe) volgens wetenschappelijke normen zo dom waren en zo weinig konden doen, wegen vinden om het schijnbaar onmogelijke op aarde opnieuw waar te maken. Waar een eenheid is met de goddelijke kracht zoals zij leeft in de kenbare schepping en in de onzichtbare schepping, is niets onmogelijk. Degenen, die bang zijn voor dergelijke mogelijkheden, omdat zij deze zelf niet kunnen beheersen en beredeneren, zullen zeker trachten degenen, die dergelijke krachten opnieuw gaan gebruiken, tot hun slachtoffers te maken. Wanneer het weer zover dreigt te komen, rest ons niets anders dan te hopen dat de mensheid toch iets rijper is geworden en niet meer om een prestigekwestie alleen alle menselijkheid vergeet en medemensen opoffert aan eigen grootheid.

Ik meen, dat dit in kort bestek wel voldoende is. Indien u echter vragen wilt stellen, ga uw gang.

Vraag: Men zegt wel, dat het 'honni soit qui mal y pense' en 'de orde van de kousenband' ontstaan zouden zijn doordat de dame een band droeg, die aan zou geven dat zij lid was van een geheime genootschap.

Antwoord: Dit is niet geheel juist. Het lijkt mij dan ook beter dat u het bekende verhaal blijft bezien op de algemeen geldende wijze. De dame droeg namelijk géén band. De ridderlijke vorst hief, volgens de gangbare versie, dit tekort op door zijn eigen band aan te brengen en de beroemde woorden te spreken.

Wel is er in verband met uw vraag iets te zeggen over het voortbestaan van het natuurgeloof binnen het christendom: het leeft voort in bepaalde sekten en hun praktijken, waarop zij dan vaak, als de Albigenzen vervolgd worden of onderduiken in kloosters. Het leeft daarnaast voort als een zogenaamde reeks sociale gebruiken, als in delen van Zwitserland, Oostenrijk en Z. Duitsland. Veel belangrijker dan men nu beseft was ook binnen het christendom de (met hekserijen en de daaraan toegeschreven praktijken verwante) dienst aan de heer des kwaads. Men redeneerde als volgt. God is goed. Van Hem kun je wel verwachten dat Hij je op eerste bede zal helpen en begrijpen. De heer des kwaads doet dit echter niet, dus is het zaak juist hem in de eerste plaats te vriend te houden. Deze houding, oorspronkelijk hoofdzakelijk onder de boeren bestaande, bracht uiteindelijk het satanisme voort. Het is overigens opvallend en volgens de menselijke rede zelfs vreemd, dat deze praktijken bijna geen vaste voet kregen in de zogenaamde heksencirkels, loges, alchemistische gezelschappen enzovoort, maar wel in een bepaalde tijd binnen het normale en officiële christendom een grote rol speelde. Wij weten bijvoorbeeld dat bij het werkelijke satanisme, dat in het begin hoofdzakelijk heerste in de Rhein Pfalz binnen vele kloosters, van daaruit werd uitgedragen door geestelijken. U weet overigens misschien dat bij de voornaamste plechtigheden van het satanisme een vol gewijd priester aanwezig dient te zijn en bij de zwarte missen zelfs als celebrant dient op te treden, daar zonder dit de rite waardeloos zou zijn. Alleen reeds aan de nadruk op het priesterlijke gezag dat hier in nog grotere mate bestaat dan in het normale geloof, kan men reeds aanvoelen, dat hier sprake is van een vreemde aftakking van de officiële kerkelijke organisaties, niet van een daarbuiten bestaande en afzonderlijke godsdienst of zelfs maar rite.

Wij moeten dus niet alleen spreken over het conflict tussen kerk en natuurgeloof, maar moeten, wanneer wij ons met de heksenjacht bezighouden, bovendien een groot onderscheid maken tussen de mensen, die werkelijk werkten in en geloofden in de krachten van de natuur. Deze bestaan nog voort in de coves van de white witches, die tot voor kort hun hoofdkwartier hadden op het eiland Mann, en de satanisten. Ofschoon u dit misschien niet zult willen geloven, kan ik u verzekeren dat er ook in Nederland en nú groepen van duivelaanbidders bestaan, terwijl ook enkele zogenaamde heksengroepen of heksennesten nog steeds hier bestaan. Het betreft echter alleen zogenaamde witte heksen, dus mensen, die alleen voor zich en hun naaste het goede tot stand willen brengen, maar zich niet bezighouden met vervloekingen, het 'opleggen' van ziekten en dergelijken. Zover mij bekend is er slechts een enkele groep of cove van zwartmagiërs (heksenmeesters dus), maar deze is niet samengesteld uit geboren Nederlanders.

Sinds de dagen van Egypte heeft men geen opvallende kentekenen gebruikt om zijn behoren tot een dergelijke groep aan te geven. Zeker gebruikt men geen banden en dergelijke voorwerpen, die vergeten kunnen worden, verloren kunnen gaan en nagemaakt kunnen worden. Het zal u duidelijk zijn, dat reeds in het verre verleden juist het gebruik van dergelijke kentekenen zeer gevaarlijk kon zijn en een penetreren van buitenstaanders in de groepen mogelijk zou maken. Daarom volstond men met onopvallend op het lichaam zelf aangebrachte tekenen, terwijl men daarnaast gebruik maakte van wachtwoorden, gebaren en dergelijke. Tot het ontstaan van de loges (in Europa rond 1600) is er zelfs hoofdzakelijk sprake van gebaren. In de 17e eeuw was bijvoorbeeld een ingewijd alchemist in staat door een schijnbaar zeer onschuldig zinnetje in te lassen in zijn conversatie, waarop de ander een dergelijk zinnetje terug diende te geven, in staat om eenieder te toetsen.

Zelfs nu bestaan er bepaalde groepen waar men tot bijeenkomsten en boekerijen alleen toegang heeft, wanneer men het juiste paswoord kent. Een van die paswoorden, (dit wordt, zover mij bekend op het ogenblik in Nederland niet gebruikt, zodat ik meen het wel te mogen mededelen) bij een zogenaamde geheime boekerij, die was ondergebracht in het kader van een normale bibliotheek, werkte als volgt: wanneer men vraagt om een werk dat tot de geheime of besloten boekerij behoort, vraagt men u "Pardon, maar kunt u mij misschien even zeggen, hoe laat het nu is?" Luidt het antwoord daarop: "Het is het juiste uur", dan kan men krijgen, wat er is. Geeft men beleefd de juiste tijd, dan is "tot onze spijt, het boek, wat u vraagt, is hier niet voorradig". Dit is slechts één van vele voorbeelden. Ik hoop u echter duidelijk te hebben gemaakt, dat er wel een continuïteit bestaat, maar dat alle verhaaltjes over banden, kledingstukken en dergelijke onderscheidingstekens toch voor de werkelijke groepen niet veel meer dan een sprookje zijn.

Vraag: Wat was de reden, dat men de Albigenzen uitroeide?

Antwoord: Een wijze van leven, die niet strookte met de opzet van priesters en vorsten, (en als zodanig gevaarlijk voor hun macht en aanzien) plus een eigen interpretatie van onder meer het begrip 'christen-zijn'. Ook wanneer men elders een bepaalde 'ketterij' zeer fel vervolgt, zullen wij ontdekken dat het kennelijk niet alleen om de afwijking van de normleer persé gaat, maar vooral ook om de ontkenning van kerkelijke macht of de aantasting van het kerkelijk leergezag. Dit was ook voor vorsten erg gevaarlijk, omdat zij hun gezag aan God ontleenden (volgens de officiële versie tenminste) en een ontkenning van het gezag voor hen zeer gevaarlijk was, vooral wanneer dit gebaseerd was op een geloof, een ideologie. Het is misschien goed op te merken dat aanzien hier gehoorzaamheid betekende, niet het koesteren van een goede mening. Tussen 1400 en 1600 was zelfs een bepaalde zegswijze gangbaar in meerdere landen die, vrij vertaald, op het volgende neerkomt: "De grootste zondaar draagt de kardinaalshoed". Mag ik aannemen, dat ook dit antwoord voor u voldoende is? Dan stel ik u voor om te gaan pauzeren en dank ik u voor uw aandacht.

Goedenavond.

ESOTERIE OVER ZELFERKENNING

Goedenavond, vrienden.

Ook nu wilde ik dit tweede deel van de bijeenkomst besteden aan wat esoterie. Daarbij wil ik inhaken op de onderwerpen die in de eerste delen van de avond behandeld werden. Het ging daarbij onder meer over natuurgoden. U weet nu allen dat esoterie op zich een proces is van zichzelf zoeken. Belangrijker dan alle zoeken is echter de zelfherkenning.

'Ken u zelve' betekent niet: snijd jezelf uiteen, ontleed jezelf, tot je alles precies kunt omschrijven. Wie dit doet, is eraan toe als een kapotte motor of een kapot uurwerk. Zoiets kan wanneer het eenmaal uit elkaar ligt, vaak alleen door een zeer bekwaam vakman nog weer tot gaan gebracht worden. 'Ken u zelve' is wel degelijk ook: leer jezelf zien. Jezelf zien doe je in de wereld eigenlijk altijd. De mens beseft dit niet zomaar. Wanneer u reageert, reageert de wereld en omgekeerd. Indien u onvriendelijk bent tegen uw burens en dit werkelijk meent, is de kans 99

op 100, dat uw burens tegenover u nog veel onvriendelijker zullen zijn. Is iemand prikkelbaar en reageert u met even grote prikkelbaarheid, dan komt er onvermijdelijk ruzie van, enzovoort. Indien u in de natuur bent en u voelt de waarden van die natuur aan, zo zal zij u levenslust en kracht geven. Voelt u zich echter door stilte, vogels, rust, gestoord en zoekt u uw toevlucht bij de Beatles of zo, dan maakt de natuur u eerder moe en zij zal u weinig of geen kracht geven, zodat u na het dagje uit nog even onbevredigd en opgejaagd als tevoren bent.

Jezelf herkennen en in harmonie met deze erkenning handelen is dus, magisch zowel als esoterisch, belangrijk. Er zijn enkele eigenschappen in de mens die wel van zeer groot belang zijn wanneer het gaat om zijn mogelijkheden, innerlijk zowel als uiterlijk.

De eerste en voornaamste hiervan heet mededogen. Iets anders dus dan medelijden. Het is het begrijpen van het lijden en de problemen in een ander. Een mens, die tegenover een leeuw of tijger staat, maar geen vrees daarvoor koestert, zal nog altijd het slachtoffer kunnen worden zodra het dier angstig is of honger heeft. Zelfs in een neutrale benadering vallen de grote gevaren die aan een instinctieve vijandschap verbonden zijn, echter reeds weg. Indien het begrip voor het dier echter zo groot wordt, dat er naast het medegevoel een soort liefde is, een harmonie, dan zal hetzelfde dier u niet schaden, maar zelfs helpen en beschermen op zijn wijze, ook al heeft hij honger of is hij angstig.

Wat maar één enkel voorbeeld is. Mededogen is echter belangrijk, daar het de verhouding tussen het Ik en wereld wijzigt. Men beseft dat alles in het bestaan zijn eigen problemen heeft. Een vlieg die tegen het raam zoekt, kan voor u irritant zijn. Maar men zal moeten begrijpen, dat ook dit wezen zijn eigen problemen kent. De ondoorzichtige wand die de vrijheid belemmert, is voor het insect een onbegrijpelijke frustratie. Misschien zijn deze problemen kleiner dan de uwe, maar zij bestaan. Mededogen houdt hier begrip in voor het probleem van het dier en mogelijk het verstrekken van hulp aan het dier. Dat men wel eens een insect of dier zal moeten doden, is niet te vermijden. Maar mededogen zal ons ertoe brengen vooral niet te doden, te vernietigen of te kwellen, méér dan noodzakelijk is. Belangrijk is verder dat men beseft wat de dingen in feite voor andere levende wezens betekenen.

Het klinkt u misschien vreemd, wanneer ik het volgende in verband met de esoterie ter sprake breng, maar het staat met de werkelijke zelferkenning in verband. U moogt voor mij uw biefstukje eten. Ik hoop voor u dat het smaakt. Indien het noodzakelijke voeding is, zal niemand hier iets op tegen kunnen hebben. Maar realiseer u alstublieft daarbij dan ook, dat dit het product is van de doodsangsten van een dier dat naar een abattoir wordt gedreven, om daar, en heus niet altijd zo pijnloos als men wel voorgeeft, gedood te worden. Nogmaals: laat uw stukje vlees u goed smaken en u wel bekomen. Maar besef dan ook, dat daarin verweven ligt het angstige afscheid van groene weiden, het weg gevoerd worden uit het vrije leven, het schokkende transport in een benauwende wagen en het binnen moeten gaan in een hal die doodsangsten ademt en doortrokken schijnt met doodskreten, gevolgd door een node en onbegrepen sterven van het dier. Misschien is het niet zo aangenaam dit alles te beseffen. Een slager zou misschien zeggen dat ik hier antireclame maak, daar een mens in dit geval geen trek meer heeft in zijn hapje vlees. Toch zeg ik: leer u ook dergelijke dingen in te denken. Dit laatste is niet noodzakelijk het geval bij een onbewuste. De bewuste echter beseft dat hij medegevoel moet kennen met alle leven, zelfs met dat leven wat door hem als voedsel bestemd is.

Het kan wel eens noodzakelijk zijn bijvoorbeeld een mierennest uit te roeien. Geen bezwaar, maar besef wel dat deze insecten lijden, anders dan u misschien, dat hun pijnen geringer kunnen zijn dan de uwe, maar dat voor hen dit afscheid van het leven niet onverschillig is. Niemand laten lijden, tenzij het werkelijk niet te vermijden is. Dat is een van de grote principes der bewustwording. Wie beseft wat het leven, werken en lijden van anderen kan zijn, zal voor zich ook leren beseffen wat eigen leven, lijden, werken betekent. Men zal in die wereld veel van zichzelf terugvinden en zo zichzelf beter leren kennen. Juist door het leven en lijden buiten je te beseffen, evenals de vreugden van het andere leven, zul je ook eigen leed (onvermijdelijk deel van het menselijk bestaan) eigen vreugde en de zin van eigen leven beter leren verstaan. Wie mededogen kent, zal als een eenheid met al het levende leren bestaan en zich niet meer gedragen als een geïsoleerde ik-heid, die door een verkeerd beeld van eigenwaarde en belangrijkheid zelfs tot vijand van al het levende kan worden.

Het doorbreken van dit isolement is een zeer belangrijke stap in de bewustwording, want degene die eenmaal zover komt, zal al snel een stap verder gaan. Ook wanneer wij alle natuurgoden en krachten verder buiten beschouwing laten, zal men zich nog in alle dingen steeds weer met de scheppende kracht, met God, verbonden gevoelen. Juist door het mededogen, het begrip voor het andere in zijn leven, lijden en vreugden, maakt het mogelijk een sterke band te vinden met de eeuwigheid, met de werkelijke God, uit wie alles, ook het Ik, voortkomt.

De tweede factor, die uit mededogen pleegt voort te komen, noemde ik liefde. Nu moet u goed begrijpen, wat dit woord in dit verband betekent. Liefde is erkenning in eigen recht en waarde van het andere. Het houdt niet bezitsrechten of relaties tot het andere in, zeker niet zonder meer. Liefde is wederom een aanvaarding en erkenning, nu echter niet in leven en beleving, maar in wezen. Indien wij het leven liefhebben, zo zal men dit niet mogen beminnen uit angst voor wat er mogelijk na dit leven zou kunnen komen, maar omdat het leven *is*, omdat het ons voortdurend onszelf schenkt, zoals wij zijn. Wanneer wij de zon liefhebben, zo zullen wij haar niet lief hebben, omdat zij toevallig vandaag schijnt en wij daarop prijs stellen, wij zullen haar moeten beminnen, omdat zij deel is van onze wereld, betekenis heeft in ons bestaan. Wanneer wij een mens zien, zo moeten wij deze mens liefhebben. Niet op een sentimentele of zelfs seksuele manier, maar omdat deze mens als deel van het geheel, dat ook ons bestaan is, noodzakelijk is en zo deel is van onszelf.

Ik wil wijzen op een grote fout, die men als christen en zelfs als esotericus vaak maakt. Men zegt "God is Liefde". Iets wat wel waar is, maar toch op een gans andere wijze dan de mensen zich dit plegen voor te stellen. Liefde is geen zoetelijkheid, geen vermijden van alle lijden. Het wil in dit verband slechts zeggen dat het Wezen dat alle dingen voortbrengt, in alle lijden en gebeuren volledig deelheeft. Wat heel iets anders is dan het beeld van bezittende, beschermende en zelfs zoetelijke liefde. Een God, die de mensen lief zou hebben volgens de menselijke begrippen, zou zeggen: "Kinderen, oorlog is niets voor jullie. En hebben jullie niet genoeg te eten? Ik geef het je wel. Ben je ziek, heb je pijn? Ik maak je wel beter". Enzovoort, enzovoort. Ofschoon iemand die even verder nadenkt, wel beseft dat een dergelijke God een knoeier zou zijn, daar Hij de mens de mogelijkheid zou ontnemen zichzelf te zijn. Neen. God maakt oorzaak en gevolg niet ongedaan. Hij laat de mens zijn lijden en strijd, zoals alle schepping. Maar wanneer er een mens lijdt, zo is die God erbij en beleeft dit alles mee, daar Zijn kracht deel is (om niet te zeggen: alles) van de mens. En de schijnbaar wrede wetten van de natuur houden juist door hun wreedheid, hun onveranderlijkheid, hun gebrek aan respect voor persoonlijke wensen en aanpassing aan de persoonlijke behoeften, een erkenning van het leven als iets zelfstandigs in.

Dit te zien als een vorm van liefde zal de meeste mensen hard vallen. Het is eenvoudiger je te verzetten tegen het onrecht in de natuur, de hardheid en wreedheid van medemensen, het gedrag van dieren ook (die stoute poes heeft alweer een vogeltje gevangen) maar vergeten daarbij één ding: Het 'eet of wordt gegeten' is, zowel voor de vogel als voor de kat en uiteindelijk zelfs voor de mens, een deel van het wezen. Men moet begrijpen dat vele mensen vreemde, gekke of wrede dingen doen, omdat dit ergens deel is van hun wezen, ergens een gevolg van het feit en soms zelfs een bevestiging van het feit, dat zij zichzelf zijn en kunnen zijn. Daarom hoeven wij al die dingen nog niet goed te heten, het is zelfs niet wenselijk dat wij alle gevolgen van deze eigen aard van anderen of het andere trachten weg te nemen. Wij moeten echter wel erkennen, dat dit deel van het ander is en het desondanks aanvaarden en liefhebben.

Wanneer iemand een moord begaat, heeft het weinig zin om medelijdend te gaan zeggen dat dit wel ergens een psychische afwijking was, dat de mens geen schuld daaraan had enzovoort. Wij moeten het feit en de gevolgen daarvan, in maatschappij, leven of eeuwigheid aanvaarden, maar gelijktijdig moeten wij erkennen, dat in ons ook ditzelfde mogelijk is, dat het ook in ons schuilt. Besef dat je, omdat de moordlust, zij het beheerst, ook wel eens in jou stijgt, je ergens deelhebt aan hetgeen die ander tot uiting heeft gebracht. Besef, dat je daarom die ander niet moogt afwijzen of veroordelen, maar hoogstens zijn actie moogt afwijzen. Zo leer je jezelf kennen. Men moet erkennen, dat men als mens en als geest in zich heel wat meer goede en kwade eigenschappen draagt dan men tot uiting brengt en vaak ook maar voor zichzelf kan of durft erkennen. De wereld rond je confronteert je met die dingen, maakt je bewust van al het ongeuite, dat ook in jou schuilt.

Door mededogen en liefde, maar ook door het gevoel voor evenwicht (of rechtvaardigheid, zoals men het wel noemt) kan men een innerlijke harmonie bereiken, die toch het gehele Ik erkent en aanvaardt. Dan komt men ook tot harmonie met God, die in het geheel van uw wezen aanwezig is, wiens krachten het geheel van uw bestaan en niet slechts de door u goed geheten of geuite delen van het Ik in stand houdt en leven geeft.

En daarmee is, naar ik meen, het werkelijke doel van elke esotericus bereikt. Maar het is altijd weer moeilijk om de mensen duidelijk te maken waarom het gaat. Men luistert wel naar je woorden, aanvaardt desnoods alles wat je zegt als geheel waar en toch kan men de werkelijkheid die je wilt openbaren, niet zien. Maar ja, hoe kan je de woorden vinden om een mens duidelijk te maken wat het alleen maar betekent om je naaste lief te hebben? Alleen hier reeds blijkt het vermogen tot mededeling zeer beperkt te zijn. Want een naaste liefhebben wil niet zeggen dat je de naaste moet beschermen tegen zichzelf en moet behoeden voor de gevolgen van zijn eigen fouten. Het wil zeggen, dat je die naaste erkent zoals hij is, aanvaardt zoals hij is en bijstaat waar je kunt en indien hij dit wenst, omdat je ergens zijn gelijke bent. Een ander uit naastenliefde helpen betekent in feite dat je iemand helpt, omdat dezelfde fout jou ook kan overkomen, omdat hetzelfde ongeval ook jou kan gebeuren. Naastenliefde is het erkennen van een gelijkwaardigheid, die niet berust op gelijkheid van denken, streven, weten of stand, maar op het mens zijn met alle gevaren en mogelijkheden van dien.

Het is vreemd om te zien hoe mensen bijvoorbeeld bepaalde goede werken interpreteren. Zo is er gezegd dat het goed is om gevangenen te bevrijden. Mensen denken daarbij allereerst aan diepe kerkers, waar je stilletjes naar toe zou moeten gaan om tegen alle gezag en wet de gevangenen los te laten. Iets waarmee men de meeste gevangenen, de maatschappij en ook zich zelve uiteindelijk geen dienst zou bewijzen. Maar is een mens ook werkelijk gevangen door stenen muren, tralies en prikkeldraad? Deze dingen kunnen de grootste waarden van het menselijk bestaan, de gedachten, de menselijke geest, immers niet insluiten? Maar de grootste gebondenheid doet de mens zichzelf vaak aan: hij is gevangen in zichzelf. Dat lijkt mij dan ook de allereerste opdracht die in deze omschrijving van zo een 'goed werk' ligt: de mens van zijn innerlijke gevangenschap, zijn gebondenheid, die de vrije ontplooiing van zijn innerlijke werkelijke persoonlijkheid verijdelt, te bevrijden. Is een mens eenmaal geestelijk vrij, dan blijkt dat een eventuele lichamelijke gevangenschap steeds onbelangrijker wordt en juist daardoor wegvalt, zodat op den duur ook de lichamelijke vrijheid een feit wordt, maar nu in overeenstemming met de belangen van mens en maatschappij. Wanneer wij angsten koesteren, zullen wij zelfs onze gewaande vrijheden verliezen. Indien wij innerlijk vrij zijn, kunnen wij onze vrijheid niet meer verliezen. Wie dit beseft, zal leren de gevangenen waarlijk te bevrijden, zoals hij zal leren ook de vele andere 'goede werken' op de juiste wijze te verrichten.

Het evenwicht, de rechtvaardigheid, die gelegen is in oorzaak en gevolg, eist, dat deze waarden als met elkander verbonden erkend worden. Indien ik iemand 10 maal zeg, dat hij bijvoorbeeld van zich af en niet naar zich toe moet snijden, daar het gevaar bestaat dat hij zich zal verwonden, is dit redelijk, daar men tracht eigen kennis met anderen te delen. Men heeft daarmee echter niet het recht een ander een bepaalde wijze van snijden op te dringen. Snijdt de ander zich, omdat hij zijn eigen wijze van snijden bleef aanhouden, dan zal men deze niet mogen toeroepen: "Ik heb het je wel gezegd!" Evenmin heeft het zin zo iemand te beklagen in de stijl van "och arme kerel, heb je je gesneden?" Men zal eenvoudig moeten zeggen: "kan ik soms die wond voor je verbinden?" Ten hoogste kan men eraan toevoegen: "Denk toch maar eens na over wat ik je omtrent het snijden heb gezegd." Maar laat het dan daarbij.

Zeker, dit alles is esoterie. Een beetje eigenaardige esoterie volgens velen misschien. Maar waarom zouden wij alles zo ingewikkeld maken? Ik vind het juist eigenaardig dat er zoveel mensen zijn die beweren een God van liefde te dienen, of zelfs vorderingen te maken in de esoterie, terwijl zij toch steeds weer hard zijn tegen hun medemensen of zelfs trachten het leven van die anderen voor hen te leiden. Velen die hard zijn tegen hun medemensen, menen, dat dit voortkomt uit rechtvaardigheid. Maar dan zeg ik, dat deze zogenaamde rechtvaardigheid niet op het leven is gebaseerd, laat staan op God, maar op een angst, die zij in zich kennen en verbergen. Laat ons eerlijk zijn. Wanneer een mens overspel pleegt, is dit zeker niet goed. Maar hoe velen van hen die dit zo streng veroordelen en de zondaars uit hun gemeenschap wensen te verbannen,

plegen zelf duizenden malen in hun gedachten overspel? Zijn zij niet in wezen even slecht? Voor je een ander veroordeelt, moet je eerst eens zien wat je zelf bent. En wat zijn wij, mensen en geesten innerlijk? Mensenlief, wij zijn innerlijk vaak moordenaars en overspeligen, bedriegers, leugenaars, dieven, allemaal. Heeft het zin om deze in ons levende fouten aan anderen te wreken, omdat zij waar maakten, wat wij vaak innerlijk begeren maar niet kunnen of durven?

Wanneer wij eenmaal deze innerlijke verwantschap met het kwade, maar ook met het goede op deze wereld erkennen, zijn wij al een stapje verder. Wie eenmaal weet hoe het er in hem of haar uitziet, zal als vanzelf trachten het ergste te vermijden en zo zich langzaam verbeteren, zonder daardoor het contact met leven en werkelijkheid te verliezen. Wij zullen zelf harmonischer leven en de anderen, die fouten maken, of 'slecht zijn', beter begrijpen. Daarom hoeven wij oorzaak en gevolg nog niet te ontkennen of niet ongedaan trachten te maken. Maar wij zullen dan wel ergens met de ander die de feitelijke straf ondergaat, ons verbonden weten en met hem de straf, zelfs wanneer wij hem die zelf hebben opgelegd, daaronder lijden. Hiermede benader ik, naar ik meen, de goddelijke rechtvaardigheid en geef ik tevens weer, wat menselijke rechtvaardigheid dient te zijn, een werkelijke rechtvaardigheid dus.

God zal ongetwijfeld schepselen de mogelijkheid geven zichzelf te straffen en zelfs te verdoemen. Maar God is in hen, Hij is hun leven. Hij ondergaat hetzelfde wat zijn schepselen ondergaan en maakt zo zijn eigen wezen waar in zijn schepping. Dit is zowel Gods rechtvaardigheid als Gods liefde. Denk over dit alles eens na en tracht te begrijpen wat het eigenlijke wezen der esoterie dus wel moet zijn. Esoterie is jezelf zien en kennen in waarheid. En je kunt jezelf steeds weer zien en herkennen in iedereen en alles rond je. Het is in jezelf een waarheid zien en erkennen, de groei en de kracht in jezelf in waarheid beseffen. Dit kun je niet bereiken door alleen maar naar jezelf te kijken en alleen maar je innerlijk te ontleden. Werkelijke zelferkenning bereikt men alleen door een voortdurende verbondenheid met het leven en met de wereld.

Dit staat ook in verband met ons besef voor schoonheid. De schoonheid is een belangrijk deel van ons leven. Schoonheid bezit niets dat onafhankelijk is van het andere. Schoonheid ontstaat en wordt kenbaar door het samengaan der dingen. Denk aan het kleurenspeel van een zonsondergang. Dat is schoonheid, ofschoon de delen daarvan op zich deze schoonheid niet bezitten in uw ogen. Het is hun samengaan, waardoor u het geheel als schoonheid ervaart. Schoonheid is geen volmaaktheid, maar een harmonisch samengaan van dingen, die elk op zich misschien zelfs alle schoonheid ontberen. Schoonheid is de evenwichtige uitdrukking van het begrip unitas, van eenheid. Voor onze zelferkenning is het noodzakelijk dat wij ook schoonheid leren vinden. Zie niet alleen naar al het lelijke, maar besef dat soms zelfs het samengaan van verschillende op zich lelijke dingen schoonheid baart. Besef dat het door onze erkenning van een band met de wereld en de daarin levende tegenstellingen is, dat de schoonheid voor ons steeds weer opnieuw ontstaat.

Begrijp dit, ken mededogen en je vindt wijsheid. Dan weet je ook wat ware rechtvaardigheid is, je erkent de wereld en de schepping voor wat zij zijn en zo leer je ook jezelf in waarheid kennen. Misschien kun je het zo zeggen:

Mijn wezen trekt door het niet erkende duister als een tram op weg naar een onbekende eindhalte, terwijl de enige reiziger, jij, zich spiegelt in de ruiten, maar toch beseft, dat buiten hem ergens het werkelijke leven klopt, terwijl soms een enkele flits van voorbijgaand licht zegt, er is een stad, er zijn mensen, er is leven, en zo de eenzaamheid van de onbestemde reis kan verdrijven door de erkenning van het niet alleen zijn.

En tot slot: besef dat gij het zijt, die alle contact bepaalt door uw eigen waarden. Wat mijn woorden u zeggen, leeft reeds in u. De krachten die u put uit datgene, wat wij trachten u te geven, is reeds deel van uzelf. Alle erkenning van de wereld, van het leven, alle begrip en alle in het Ik gevonden of vermoedde mogelijkheid tezamen vormen het Ik. Dat tenminste bent u. En naarmate zich door meer begrip een contact openbaart, naarmate u meer krachten erkent in de wereld rond u en in u zelf, zult u beter weten wat gij zijt. Dit, vrienden, is mijn, misschien te eenvoudige, versie van ware esoterie, de kennis en beleving, waardoor het werkelijke Ik zichzelf ontmoet daar, waar ruimte en tijd ophouden en het bestaan slechts een deelzijn van God betekent.

Ik hoop u niet verveeld te hebben met mijn woorden en dank u in ieder geval voor de aandacht, die u mij geschonken hebt.

Goedenavond.

d.d. 12 augustus 1966

N.B. De eerstvolgende vrijdagbijeenkomst: 2 september. Wij rekenen ook op u.